

Előfizetési ára: Belföldön negyedévre 15 Din., félre 30 Din., egész évre 60 Din. Minden más európai államba csak előre fizetve s legalább fél évre 40 Din., egész évre 80 Din. Amerika bármely államába csak egy évre és előre fizetve két (2) USA Dollár.

Hirdetési ár □ cm-ként: Szövegkötés és nyílászár 1.25 Din., rendezés 0.75 Din., apróhirdetés 0.50 Din. és az illeték; többszörinél engedmény. - Hirdetéseket és előfizetéseket „Prekmurska Tiskarna” veszi fel és számolja el, s csak a nála nyugtázott vagy postatakarék útján történt fizetések ismertetnek el.

MURAVIDEK

Murántul és Muraköz heti értesítője

Informativni tednik za Prekmurje in Medjimurje

Szerkesztő — tulajdonos:
KUHAR ISTVÁN.

Postatak. számla száma: 12980.

XI. Évf.

Murska Sobota, 1932. március 13.

11. Szám.

A béke megszervezése.

Murska Sobota, 1932. márc. 6.

A nemzetközi jogot arcuk ütik, a szerződéseket felrugják, gyilkos fegyverekkel támadnak egymásra. Őli a japán a kínait s viszont a kínai a japánt a távol Keleten! A Népszövetség tekintélyét ronggyá tépik és elveszik az emberek utolsó reményességét is, hogy egy oly intézményben is annak működésében bizni tudnának, amely hivatva volna arra, hogy az örök békét megvalósítsa és biztosítsa.

A nemzetközi béke meg van zavarva. Miért? Ki ad erre a gyűlöletes embergyilkolásra és kegyetlenségre kielégítő, megnyugtató feleletet?

Van-e valaki, aki helyesli ezt a rettenetes bűnt?

És mig Ázsiában javában folyik a vérontás, addig Európában részben azon gondolkodnak, hogy mi módon lehetne a gyilkos háborúnak elejét venni, azt lehetetlennek tenni egyszer és mindenkorra; — viszont másrésztől gyártják a gyilkoló szerszámokat úgy az egyik mint a másik hadakozó fél számára, hogy minél tökéletesebben és gyökeresebben irthassák egymást!

A leszerelési értekezlet főbizottságának egyik utóbbi ülésén Litvinov orosz népbiztos megindokolta az általános és teljes leszerelésre vonatkozó határozati javaslatát. Ez a javaslat többek között azt is mondja: Az értekezlet valamennyi nép részére tényleges biztonságot akar teremteni, az új háború lehetőségének megakadályozásával. A fegyverkezés fenntartása és állandó növelése, föltétlenül fegyveres nemzetközi konfliktusokra fog vezetni.

A béke megszervezésének és a háború ellenes biztonság megteremtésének egyetlen hatásos eszköze valamennyi fegyveres erő általános, teljes és mielőbbi megszüntetése azon az alapon, hogy mindenki egyenjogu!

Igy beszél a orosz fődelegátus Genfben, kinek országa nagyon közel van a tűzfészekhez. Amit mond, az igen szép kitartás, nagyon is emberséges. Ezzel szemben azt olvassuk, hogy Angolország óriási tömegű hadi

anyagot szállított hajókon Japánországnak, míg a francia autó és hadianyaggyarak erősen dolgoznak, hogy ideje korán leszállíthassák a kínai kormány által megrendelt hadianyagokat. A brünni fegyverművek is nagy arányu megrendeléseket kaptak Kínából. Az első szállítmányt már utnak is indították, 250.000 gyalogsági fegyvert, 500 nehéz és 800 könnyű gépfegyvert.

Igy áll szembe Európa Ázsiával! Hogyan lehet összhangba

hozni ezeket a dolgokat? Lehet-e így remélni, hogy ezek után kisarjad a béke palántája? Hol vannak, hol lesznek azok az igazságos mérőeszközök, amelyekkel meg lesz alapozva a mindenütt és örök időkre érvényes megnyugvás, az igazságos béke?

Óriási megértések, nagy szeretettel kell dolgozni az azoknak, kik magukra vállalták a béke megteremtését, nehogy ártsanak imitt-amott, amikor az egész világnak számára dolgoznak!

Beszüntették a külföldre irányuló pénzeslevél és utalvány forgalmat.

A devizarendelet újabb megszigorítása.

A pénzügyminiszter a deviza és valutaforgalom szabályozásáról szóló rendeletet a következőképpen változtatta meg:

1. A külföldről jövő effektív dinárküldemények a jövőben is csak a Narodna Banka és annak útján eszközölhetők, nem képezhetnek szabad dinárkövetelést, továbbá az ilyen követeléseket nem lehet kizárólag valuta fizetésre felhasználni. Ezeket a köve-

teléseket kizárólag az ország területén eszközölendő fizetésekre lehet felhasználni. (A devizarendelet 9. §.)

2. A külföldre irányuló posta-utalvány és pénzeslevélforgalom megszűnik. (A valutarendelet 15. §.)

3. A devizarendelet 4. §-ának utolsó bekezdése, amely megengedi, hogy az utasok személyenként 2000 effektív dinárt vihessenek magukkal, hatályát veszti.

Politikai hírek.

Belföld.

A parlament munkája a legnagyobb erővel folyik. A pénzügyi törvény tárgyalása alatt napi három ülés is tartott úgy, hogy késő éjjeli órákba is nyúlt. A pénzügyi törvényt általánosságban elfogadták, ellene 11 képviselő szavazott. Most a törvény részletes tárgyalása folyik mely élénk vitákba és közben tartalmas és komoly felszólalások özőnével elegyednek. A pénzügyi törvény részletekben is a hét folyamán le lesz tárgyalva.

A szenátus rövid szünetelés után ülését f. hó 11. én újból megkezdte s a képviselőház által már elfogadott és a szenátushoz áttett törvényeket fogja letárgyalni.

Az új pénzügyi törvény felhatalmazása alapján az árva-, községi-, alapok-, bírósági-, betéti-, stb pénzeket három év lejártá előtt nem kell a hipotekarna bankába adni illetve más takarékokból kivenni, de az új ilyen betéteket már f. év ápril 1.-től csakis a hipotekarna bankánál szabad betenni. Az illetékes hatóságok teljes felelősségük mellett tartoznak ezt ellenőrizni.

Külföld.

Briand a nagy francia államférfi és a páneuropai mozgalom komoly harcosa f. hó 7.-én Párizsban meghalt. Temetése államköltségen 12.-én nagy pompával ment végbe. A mi parlamentünk gyászgyűlést tartott a halálhír tudomásra jutásakor.

Japán a Népszövetségből való kilépéssel fenyegetődik, ha annak magatartása Sanghait illetőleg érdekeivel nem egyezik.

A dunai államok és Franciaország. Genfben Tardieu francia miniszterelnök arról tárgyalt Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia delegátusaival, hogy egymással preferenciális megállapodások útján kössenek vámegyezményt. Ebben az esetben Franciaország, Anglia és Olaszország támogatná őket abban, hogy a gazdasági rendet helyre tudják állítani. Ezzel Franciaországnak az a magasabb célja, helyreállítsa a világon a gazdasági és pénzügyi bizalmat. Ha ez a gazdasági ántant megvalósul, akkor a közép-európai államok, különösen pedig

Ausztria és Magyarország pénzbeli és egyéb támogatást is kapnának Franciaországtól.

Magyarország. A parlament ülését március hó 31.-ig elnapolták. A kormánynak erre a szünetre azért van szüksége, hogy azalatt az aktuális gazdasági és politikai kérdéseket megoldhassa, és tárgyalásra előkészíthesse.

Németország. Bazelben 100 millió dolláros kölcsönnek visszafizetésére további három hónapi haladékot kapott, amely határidő június 4.-én jár le.

A volt spanyol király XIII. Alfonz kiáltványban hívta fel híveit a köztársaság megbuktatására. A volt király kiáltványt intézett a királyhű spanyolokhoz, amelyben felszólítja őket, hogy alakítsanak ideiglenes kormányt, amely azután összehívna a kortezeket. Szerinte a spanyol köztársaság életképtelen.

A lefegyverzett államok egyenjoguságának kérdése. A lefegyverzett államok egyenjoguságának kérdéséről Genfben tárgyalások folytak Tardieu francia miniszterelnök és a lefegyverzett államok képviselői között. Németország nevében Nadolny nagykövet, Ausztria nevében dr. Pflüger osztrák delegátus, Magyarország nevében gróf Apponyi Albert tárgyalt a kérdésről. Tardieu határozottan kifejezte azt a szándékát, hogy Franciaország semmi körülmények között sem fog hozzájárulni a legyőzött államokkal szemben a teljes egyenjoguság elvének száz százalékos — teljes — érvényesítéséhez. Ezt a francia delegátus a francia biztonsági elmélettel indokolja. A francia miniszterelnök még a német és a francia választások előtt akar döntést a leszerelési probléma összes fontosabb elvi kérdéseiben.

Franciaország. A képviselőház tárgyalta a hadügyi költségvetést. Az előadó közölte, hogy a hadsereg évi kiadásai hétmilliárd frankot tesznek ki, amiből 1.300.000 000 frank jut a gyarmati haderők költségeire. Franciaország 52 ról 24-re csökkentette a hadosztályok számát, a létszámot pedig 786 000 ról 538.000-re; a szolgálati időt pedig három évről egy évre szállította le.

Az Egyesült Államok hadi flottája. Az Egyesült Államok, tekintettel a Keleten folyó háborúra, átcsoportosítja hadi flottáját. Ezután Amerikának a Csendes-oceánon 199 hadi hajója lesz és pedig 12 csatahajó, 17 cirkálóhajó, 33 tengeralattjáró, 81 torpedó romboló, 3 repülőgép anyahajó és 53 segédhajó.

Őfelsége a király négy millió dinárral csökkentette civillistáját.

A szkupstina ülésén a költségvetés tárgyalásának megkezdése előtt Živković Petár miniszterelnök szóásra emelkedve a következőket mondotta:

— Ebben a pillanatban levelet kaptam az udvari miniszter urtól, amely levél szoros összefüggésben áll a költségvetéssel. A levél szövege a következő:

Beograd, 1932. febr. 28.-án, 1871 sz.
Elnök Ur!

Mután a királyi udvar is hozzá akar járulni az állami kladások csökkentéséhez, Őfelsége a királyi elrendelni kegyeskedett, hogy Őfelsége a királyi civillistája részére négy millió dinárral kevesebbet fizessenek ki. (A képviselők felállva éljenzik a királyt.)

A fenti rendeletről van szerencsém Önt értesíteni a további eljárás céljából. Fogadja Elnök ur különös tiszteletemet.

B. D. JEFTICS.

Ennek a bejelentésnek lélekeme ő, ünnepi hangulatában kezdődött meg az 1932/33 esztendőre megállapított költségvetés vitája.

Dr. Gyorgyevics Milorád pénzügyminiszter bejelentette, hogy az eredeti költségvetés 11.400 millió dinárról szólt, de ezt sikerült a pénzügyi bizottságnak 129 millióval csökkenteni, ami Őfelsége 4 millió dinárral együtt 133 millió csökkentést eredményez.

A pénzügyminiszter azután tételesen kifejtette, hogy miként lehetett és kellett elérni a csökkentést, hogy a nép terhén könnyítve legyen.

Nyilván való, hogy a nép nagyobb adóterhet már nem bír el, s a mai állapot, — melyszerint minden jugoszláv állampolgárra hatszáz dinár adó esik, — továbbra már fönn nem tartható!

A pénzügyminiszter ezután foglalkozott az állami tisztviselők fizetésének a redukcijával s megindokolta, hogy miért kellett azt végrehajtani úgy, hogy a költségvetés csökkentve legyen, de azért személyzeti elbocsátások ne legyenek. A kormány előtt két módzat állott rendelkezésre, hogy a megtakarítást elérhesse. Az állami tisztviselők fizetésének 5—11 százalékos apasztása, vagy pedig a tisztviselői létszám csökkentése. Ha a kormány ez utóbbi módot választja, akkor 30 ezer tisztviselőt kellett volna elbocsátani a szolgálatból, ami a családtagokkal együtt százezernyi létszámnak felel meg, ennyi embert pedig nem lehet az utcára helyezni s mint munkanélkülit egyszerűen földönfutóvá tenni. A kormány tehát alapos megfontolás után a fizetéscsökkentést választotta.

A pénzügyi bizottság a pénzügyi törvényjavaslatban a következő nagyobb változtatásokat és bővítéseket végezte:

Mindazokat a kölcsönöket, amelyeket egyes ügyleteknek a passzív, inséges vidékek felsegélyezésére adtak,

leírják. A pénzügyminiszter felhatalmazást kap, hogy az építésiügyi miniszternek bocsásson az új palament épületének befejezésére 15 millió dinár hitelt.

Kimondja még a törvényjavaslat, hogy az állami és önkormányzati nyugdíjasok az államnál és állami vállalatoknál nem alkalmazhatók.

A költségvetés közel két milliárd dinárral csökken.

Prekmurjeink Argentiniában.

A mi kis Prekmurjénkből több százan vannak és élnek messze idegen államokban. Sokan vannak Argentiniában, és elég gyöngén vannak a helyzetükben, mert a mai világon levő krízis őket is sújtja mint szintén valamely más munkásokat. Ezért kezdték a mi bátor férfaink, prekmurjei munkásaink közt hirdetni, hogy gyülekezzünk egy segély egyletbe. Rövid hirdetés után létrejött az egyesület. Az egyletet elnevezték Prekmurszko Szlovenszko podporno Drüstvo-nak (Prekmurjei Szlovén Segély Egylet). Felhívunk minden jó szívű embert, aki bármelyik provinciában él itt Argentiniában irassa be magát minél előbb az ujonnan alakult hazai egyletbe, amely minden politikától mentes. Csak az a célunk, hogy a szegény munkásainknak, akik tagok, ha baleset éri őket első segélyt nyújtson.

Már is kezdetkor szépen adakoztak az új egyleti alapra. Minden kis adományért az egylet mond hálás köszönetet.

A beiratások napról-napra szépen nőnek. Alapítottak Provincia, Buenos Aires. F. C. S. Avallaneda, Calle Manuel Esteves, szám 499—500.

Az egylet tisztikara: Ziskó József elnök, Turk Florián alelnök, Drávec György pénztárnok, Zrim Ferenc könyvelő. Elöljárók: Sipos Károly, Zslebens József, Szmodics István, Bükvics Ferenc, Tersenyák Ferenc, Kuzma József, Matus Károly, Magyar Alajos, Bargaros Iván, Sebanics Lajos, Császár Mihály, Berdén Lajos, Pintarics Kálmán, Lebar Sándor. Felülvizsgálók: Sándor Géza, Bédek József, Skrilec Kálmán.

Hogyan áll a kínai harc?

A múlt szerdán a kínaiak korán reggel titokban visszavonultak. A japánok nagy előkészülettel nagy garral ágyúzták az üres kínai lövészárkokat.

A kínaiak új és tartható védelmi állásokat építettek, amelyek minden japán támadásnak ellenállanak és ez Sanghaitól 20 kilométerre délre van. Lehet, hogy ezzel a harcnak vége lesz, mert a japánok már korábban kijelentették, hogy Sanghaitól 20 kilométerre már nem mennek. Most mindenki kíváncsi, hogy mi lesz és mit fog csinálni a japán.

A semleges zóna kérdése még függőben van. A japánok beszűntették a Sanghaiba irányuló csapatszállításokat. Így az a látszatja, hogy a harcnak vége van.

Bár Lju-Van kínai tábornok a külföldi lapok tudósítói előtt kijelentette, hogy a csapatok helyzete az új állásokban igen kedvező, mert ilyen távolságra a japánok már nem támaszkodhatnak a hajóágyukra.

Az eddigi harc csak előjáték volt, most jön majd csak az igazi harc.

Megbízható számadatok a két ország harcban álló hadseregeiről február hó végéig:

Sanghai mellett a japánok huszonhétezer emberrel, száz hadihajóval és kétszáz hadirepülőgéppel harcolnak. Veszteségük az ő hivatalos megállapításuk szerint ezerötyszáz halott. A sebesültek számát nem közlik.

Kína eddig ötvenezer katonát vettett harcba, ebből a veszteség eddig négyezer katona. A kínaiak veszteség kimutatásában szerepel nyolcezer polgári személy is. A sebesültekről a kínai jelentésben sincsenek számadatok.

Ezerint a Keleti harctéren eddig tizenháromezer ember vesztette életét.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1931. MÁRCIUS hó 31 nap, 11 hét

A hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
13 Vasár.	B. S. Jud.	B. S. Krisz
14 Hétfő	Matild	Matild
15 Kedd	Longin	Kristóf
16 Szerda	Geréb	Henriette
17 Csüt.	Patrik	Gertrud
18 Péntek	Fajd. Sz.	Sánd. Ede
19 Szomb	József	József

Vásárok:

15. Prosenjakovci, 17. Turnišče, 19. Cankova.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	160—
"	Rozs	"	140 150
"	Zab	"	180—
"	Kukorica	"	130—140
"	Köles	"	110—
"	Hajdina	"	130—
"	Széna	"	80—110
"	Bab cseres.	"	225—230
"	Vegyes bab	"	130—
"	Krumpli	"	50—65
"	Lenmag	"	—
"	Lóhermag	"	—
Bika	2.50	3.—	4.— 5.—
Üsző	2.50	3.—	4.— 4.50
Tehén	1.—	2.—	— —
Borju	—	5.—	5.50 —
Sertés	—	—	6.50 —
Zsir-l-a	—	—	16.— 18.—
Vaj	—	—	28—
Szalonna	—	—	10.— 12.—
Tojás 1 drb.	—	—	0.50

Valuta:

100 Doll. (USA) adnak itt	5575 Din-t
100 Kandai Doll.	3700 "
100 Scihl. (Bécs)	700 "
100 Frankért (Páris)	218 "
100 Liráért	290 "
100 Pengőért	950 "
100 Márkáért	1300 "
100 Pezoért (Urug.)	1200 "
100 Pezoért (Argen.)	800 "
100 Cseh kor.	166 "
100 Din	= 9.05 svájci fr.

Előfizetőinkhez!

Igen t. előfizetőink b. tudomására adjuk, hogy a laphoz csatolt csekklapok f. év március végéig szólva azon összeggel a t. előfizetőink egyik-egyike március végéig összes hátralékaival együtt tartozik. Kérjük ezen csekklapot a beirt összeggel együtt úgy venni, hogy ez az utolsó felszólítás a haladéktalan befizetésre, mert a lap költséges előállítása nem bírja ki a további várakozást.

Régebbi előfizetőinket pedig, kik felszólításaink dacára sem fizettek, s az elévülés veszélye fenyegetett, átadtuk — elvünk ellenére — ügyvédünknek.

A múlt év novemberi lapunk egy havi elmaradása miatt az igen t. előfizetőinket úgy kárpótoljuk, hogy azon egy hónap helyébe most az új „MURSKA KRAJINÁT” kapják egy hónapig — ingyen.

LAPTULAJDONOS.

— Mariborból Benkó József követünk védnöksége alatt vagy nyolcvan énekes jött Murszka Szobotára. Dél előtt 10 órakor a rom. kath. és evang. templomokban zenés-énekes istentisztelet tartott, délután pedig a szokászi domban volt az előadásuk. Mind a három helyen nagyon szépen énekeltek, hegedültek. Dicséretet érdemelnek annyival is inkább, mert azt halljuk, hogy ők csak kezdők. A hangok tisztasága, kellemessége, a pontosan betartott, hangerősödések és gyengülések különösen a templomban érvényesültek és nagyon odaillettek Szelepecz Iván kanonok ur közismeretesen csengő kellemes és szép hangjához, amellyel az ajtatosság nagyon fokozódott.

— A murszka szobotai önkéntes tűzoltó egyesület 5. évi ünnepelte fennállásának 50 évfordulóját. Dél előtt az egyesület tagjai a rom. kath. templomba vonultak és a megtartott istentisztelet után a temetőbe bajtársaik sírjaihoz. A templomban Szelepecz kanonok a temetőben a tűzoltó testület elnöke Dr. Sömen Lajos murszka szobotai ügyvéd nagy és megható beszéd keretében megemlékezett az egyesület félszázados fennállásáról és az ezen idő alatt elhunyt bajtársokról. A múlt és a jelen, a volt és a létező tűzoltók egybekapcsolása, az öröm és a szomorúság egybeolvadása sajátos érzelmeket váltott ki a szemlélőkben. Már magában e látványosság is nagyon megható és felemelő volt. A pusztító vésszel harcoló önkéntes harcosok, kikben a létező vagyoni megmentésnek nemes lángja ég, amely buzdítja őket, gyakran életük feláldozásával, — akár az orvosokat — a biztos megsemmisülés megakasztására, olyan dicséretet érdemelnek, amely sok más dicséretet messze felül mul s minden esetre megérdemlik, hogy őszinte szívvel kívánjuk nekik a felebaráti szeretetre alapított egyesületük virulását, izmosodását, soha elmúlását. Fáj, hogy a bajtársak egy része, akik kö-

zött ezen egyesület alapítói is vannak, a természet törvényeinek hódolói és az egyesületet, a bajtársaikat örökre elhagyni kellett, de lelkeik itt vannak közöttünk és velünk örvendeznek az 50 éves évforduló ünnepén. Este a Fafik nagyszállóban bankett volt, amelyen számos felköszöntő, hála és jókívánság hangzott el. Éljenek a derék tűzoltóink!

— **Öngyilkosság.** Hodoson hétfőn felakasztotta magát Orbán Rezső mérszárosság. Mied eddig ismeretlen, mi indította Orbánt eme elhatározására. Az eddigi adatok a következők. Export husszállítás céljára mindig nagyobb összeget kapott és szeretett kártyázni. Van-e a pénzben hiány, vagy talán egyéb okok szerepeltek, azt a vizsgálat megközelítőleg ki fogja deríteni.

— **A murszka szobotai községi elöljáró Koder Antun kir. közjegyző lett.** A képviselő testületbe Pertot geometer és Vagaja gimnáziumi igazgató került.

— **Gornja Lendaván** vasárnap a Marsek-féle kocsmában a JRKD megalakult. Koder kir. közjegyző is megjelent a megalakuló gyűlésen. A beiratkozottak száma 110. A vezető tagok a következők: Bacsics Ferenc, Gumilar János, Marsek József, Kiszelák Lipót.

— **Jugoszlávia** egyik legnagyobb zeneszerzője vasárnap M. Szobotán volt, amidőn a maribori ifjúsági dalárda itt hangversenyzett. Adamics Emilt Ljubljánából a hangversenyzők hívták meg, mert több szerzeményét adták elő. Meghallgatta úgy az evangélikus mint a katolikus templomban és a szokolszki domban az előadott énekszámokat és arra az eredményre jutott, hogy mivel az itteni lakosság sokféle, a hatás a közönségre nem volt egyöntetű.

— **Házvétel.** Hahn Pál kereskedő megvette Heimer Samuel házát.

— **Szegénység vagy hanyagság?** Zsálik Mária rakicsáni lakos, már 3-4 hete lábát törte és csak most jött a kórházba kezelésre.

— **A bodonci csendőralörömmester** Rozman otthon hónapok óta állandóan veszekedett feleségével, mert féltékeny lett rá. E féltékenysége valószínű betegséggé fajult, amely miatt iszákossá vált, szolgálatát elhanyagolta. Ezen okból egy ötlet helyettesítő csendőrt kellett őrsparancsnoknak Bodoncira helyezni. Ez a körülmény egészen elkésztette Rozmant. Elhagyta a várandos asszonyt és a két gyermeket, akik egyike a 2 éves az övé volt, a másik 5 éves. Az asszony jeitettést tett, hogy ura négy nap óta nem jött haza és ezért a csendőrség mindenfelé kereste a nagy bánatában bujdosó apát. Végre megtalálták és a bodonci őrségre vezették, ahol nagyon vigyáztak rá, mert Rozman öngyilkosságot emlegetett. Egy ór is volt mellette, aki kiszolgált, mert attól tartottak, ha kieresztik, megszökik. — Rozman egy pohár vizet kért; megitta. Nem sokára még kért vizet, sőt a harmadikat is. E közben a szolgálati fegy-

Értesitem mindazon örletőimet,

akik **tökmagolajat** nálam készíttetnek, hogy a **tökmagolaj** készíttést úgy mind eddig, ellenkezően a hazug híresztéseknek, a rendes vám mellett már megkezdtem.

KÜHAR ŠTEFAN mlinar PUCONCI.

vert megtöltötte, állával a puskacső nyílására támaszkodva a fegyvert el-sütötte. A golyó a homloka alatt jött ki s azonnali halálát okozta. Mert tetteiből következtetve Rozman nem volt teljesen épelméjű (?). Temetésére a járásbeli csendőrök elmentek és sírjára koszorút is helyeztek. A diszes temetés alkalmával észlelt részvélmegnyilvánulás arra enged következtetni, hogy Rozmant a lakosság szerette.

— **Egy murszka-szobotai szabó felesége** a segéddel viszonyt folytatott, amit az asszony anyja nem nézett jó szemmel. Sokszor figyelmeztette leányát, hogy hagyjon fel ezen erkölcsatlenséggel, mert megmondja a vejének. A férj egy izben rajtakapta feleségét. Ez a körülmény azt a gyanút keltette a kikapós asszonyban, hogy az anyja árulta el. E feletti dühében anyját össze vissza, homlokát, arcát, szemtájékát kékre verte, hajánál fogva maga után vonszolta. — Tiszteld apádat és anyádat s ne bánts, különösen ha hibád ellen, megjavításod érdekében javadra cselekszik.

— **A murszka szobotai vásár,** amely 7.-én volt megtartva csak anynyiban volt erősen látogatott, hogy az eladók száma igen nagy volt. A vásár a legrosszabbak közé tartozott, mert vevő a nagy pénzhiány miatt alig akadt.

— **Panasz.** Egy ur jött a szerkesztőségünkbe és arra kérte a lapszerkesztőt, hogy hívja fel a lap útján azok figyelmét, akiknek az utak járhatóságáról gondoskodni kell, hogy a vasuti állomásra vezető gyalogut nincsen feltöltve, óriási töcsák állnak, amelyekbe ha belépnek az idegen utasok, pedig bele kell lépniök, mert azok kikerülhetetlenek, akkor vajmi kellemes benyomással fognak Murszka Szobotáról megemlékezni. A sarcipőbe folyik bele a víz.

— **Megirtuk, hogy Kokas, Sárközi, Horvát József** rablóvezért elfogták a szrednja-bisztrice határban, vagy száz tagjával együtt. Kokasnak azonban sikerült elmenekülni és azóta sátoros cigányoknál bujkált. Most ismét elfogták, mert egyik sátorban elaludt Szrednja Bisztrícén. Amikor a csendőrök rá akarták helyezni a bilincseket észrevették, hogy a félkeze, féllába el van törve. Hogyan birt féllábbal bujkálni, hol és mikor törött el keze lába, arról nem szól a közlés. A rablóbanda ellen az eljárás most van folyamatban. A bandatagok száma orrgazdákkal együtt kb. 100.

— **Tanítói nyugdíjazás.** A gerlin-ci főtanító Zsupanesics József, akit a lakosság általánosan szeretett, nyugdíjazva lett.

— **Salamencin tyuktolvajokat** fogtak el. (Aki amihez nem ért, ne foglalkozék vele.)

— **Műkedvelő színi előadás** lesz szombatán félkilencor este és vasárnap három órákor a murszka-szobotai

szokolszki domban. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés, különösen azért, mert a közönség megtudta, hogy kellemes meglepetésekben lesz részük.

— **Halálos szerencsétlenség** áldozata lett vasárnap 6.-án Tremmel Mihály bokrácsi szőlőbirtokos. A mindig vig kedélyű és találós viccű gazdatársunk még délben a gazd. fiókegy. választmányi ülésén derűt hozott a jelenlevőkre, s annál lesújtóbban jött hétfőn reggel a hír, hogy fegyverre vasárnap este elsült és szétmargolta lábszárát, minek következtében tíz perc alatt elvérzett. Temetése nagy részvét mellett, a gazd. fiókegy. és méhész fók egyesület kiküldöttel részvétele mellett, mely egyesületek választmányi tagja volt, kedden három órákor ment végbe. Közismert szőlő- és pincészeti szakember volt.

— **A gazdasági fiókegyesület** f. hó 6.-án igen látogatott választmányi ülésj tartott. A gyűlés a földmivelés minden a járásunk szükségét felölölő ágára terjeszkedett ki, s élénk vita közepette tárgyalattak és vétettek tudomásul a fiók vezetőségének előterjesztett javaslatai, illetve jelentése a tett intézkedésekről. A fiók raktárában levő cikkek március végéig kiárusítottak, a megmaradtak pedig visszaküldetnek az egyesületnek Ljubljánába.

— **Vasutigazgatóság** rendelkezése értelmében a vonatok április elsejétől fogva semmiféle jelzéseket nem adnak. Tehát több figyelmet követelnek!

— **A gabonamonopolium** a bel-földi forgalomban teljesen meg fog szűnni.

— **Postautó,** mely Rogaševci D. Lendava kösött közlekedik, csütörtökön d. e. M. Szobota felé jött, a sikos ut miatt Gederovcin az árokba fordult, s üveg falai összetörték. Dacára, hogy telve volt utassal, senkinek baja nem esett, csak egy utasa kapott, a törött üveghez való ütődése folytán, kisebb sérüléseket.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Egy husz éves diák megdöbbenő öngyilkossága.** Szárics Nedeljko szrbobráni 20 éves diák, egy jó módu gazdálkodó fia fejszét vett magához s elment Kralja Petra csatorna jegére. Itt nem messze a hídól a jégen akkora léket vágott, amelyen be tudott férni a vízbe a jég alá s ott a járó-kelők meglepetésére a jég alatt eltűnt. Akik látták a fiatalember tettét, csak későn eszméltek arra, hogy a diák öngyilkos lett. Holttestét hosszas keresés után találták meg a felvágott jég alatt. Miután az öngyilkos diák semmi féle irást nem hagyott hátra, tettének okát senki sem sejtí. A tragikus eset az egész községben nagy részvétet váltott ki.

— **Öngyilkos akart lenni négy gyermekével együtt.** Szomorú tragédia játszódott le Vrsacon nem ré-

gen, élénken bizonyítja azt a nagy nyomorúságot, amibe egy szegény család juthat önhibáján kívül. Nádasdi Ignác szorgalmas, törekvő pincer, nemrég tüdővészben elhalt, özvegyet hagyott hátra négy kicsi gyerekkel. Az özvegy most télen oly szorult helyzetbe jutott, hogy nem birt már lakbérre, tüzelőre, ruházatra, iskolára keresni kicsinyeinek, tehát kétségbe esésében elhatározta, hogy a halálba menekül. Utolsó pénzén vacsorát és szentet vett a családnak, azután lefeküdtek, a kályha csövet elzárták, hogy az égő szén gáza a szobába jöjjön és megölje mindnyájukat. A szomszédok felfedezték az áramló szénzsag nyomán a dolgot s még az utolsó pillanatban törték be az ajtót s megmentették az öt embert az életnek. A szegény anya sirva tett szemrehányást megmentőiknek s most a város társadalmára számítanak, hogy könyörölni fog a szerencsétlen család sorsán.

— **Tizenkét szegény ember tűz halála.** Svédországban Svaerdsjöben az aggok menedékházában tűz ütött ki. A szegény ápoltak nem birtak mindnyájan kimenekülni s így történt meg a nagy szerencsétlenség, hogy tizenkét agg ember a tűzben lelte halálát.

— **Amerikai banditák elrabolták az oceanrepülő Lindbergh ezredes husz hónapos kisfiát.** Az eset Amerikában óriási feltűnést keltett, egyrészt mert az oceanánrepülés hőst Lindbergh ezredes világszerte ismerik, másrészt pedig azért, mert az ember-rabló banditák garázdálkodása az utóbbi időben rendkívül elszaporodott Amerikában. A rendőrség nagy apparátussal indította meg nyomozást a kisgyermek elrablói után, de eddig még eredmény nélkül. A banditák nagyobb váltságdíjat követelnek a kis gyermekért, jól tudván azt, hogy a nagyapa, egyik legnagyobb vagyonu dollár milliommosa Amerikának.

— **Párizs légi védelme.** Párizsban értekezletet tartottak a légi védelem tárgyában. A rendőrbiztosság prefektusa most rendeletet adott ki, amelynek értelmében három bizottság fog gondoskodni a város megvédéséről légi támadás esetén.

— **Eltemetett a föld harminc bányász.** Nyugat Virginiában Bluefield közelében bányalégrobbanás történt s egy beomló tárgya maga alá temetett harminc bányász, kiket eddig még meg sem lehetett közelíteni a mentőknek.

Mészáros inas

kerestetik a HOTEL KORONÁBAN Murszka Szobotán.

EUGEN FÜRST

EDUARD FÜRST

murszka-szobotai lókereskedők 13 év óta együtt folytatták a kereskedést; a mai nappal ez a társas kereskedés felbomlott és ezentul mindenik különállóan fogja a lókereskedést üzni.

Torma.

A szokásos rendelés.

Az orvos meglátogat a börtönben egy fegyencet:

„A maga baja nem veszélyes, de mégis ajánlom, hogy pár napig maradjon a szobában!

Iskolában.

— Mutasd meg, hol van szived Sanyika!

— Nem tudom, kérem tanító bácsi.

— No, csak tedd szépen a kezdet a baloldalra s majd érzel ott ütéseket . . .

— Ja, igen, tudom már. Éreztem már ütéseket többször, de sokkal lejjebb!

Hittan órá.

„Ha a tíz parancsolatból egyet megszegünk, akkor . . .

„Kérem tisztelendő ur, én tudom!”

„Nos?”

„Akkor marad még kilenc!”

Csak a hatóság.

Rendő: „Miért veri azt a fehérnépet maga? Nem tudja, hogy csak a hatóságnak van joga büntetni?”

— No jó! Hát akkor itt ez a bot, fogja, azután üsse maga!

nem lehet száz dinárnál több száz literenkint.

Gyümölcszörpök után semmiféle járulék sem jár.

Igy tehát a bor fogyasztási adója nem lehet több két dinárnál. Az állami borfogyasztási adót a fogyasztó köteles megfizetni.

A pálinka fogyasztási adója az eddigi 14 dinár helyett 8 dinár lesz. Ezt is a fogyasztók fizetik. A bányások április 1.-től kezdve, a községek pedig július 1.-től kezdve legfeljebb 2 dinár 50 parafogyasztási adót vehetnek ki a pálinkára. Hektoliter fokont a pálinkára kivetett mind a három adó nem lehet több 13 dinárnál.

A szeszgyárak kötelesek Beogradban központi eladási irodát létesíteni.

A szeszgyárak kötelesek Beogradban központi eladási irodát létesíteni.

Borból sört állított elő. Olaszországban Brindisiben egy tudós embernek hosszas kísérletezés után sikerült fehér borból világos sört előállítani. Délolaszországban nagy jelentőséget tulajdonítanak a felfedezésnek, mert így remélik a felesleges bormenyiséget sör alakban értékesíthetné.

Sok a szesz. Lengyelországban a szeszmonopolium raktáraiban annyi szesz halmozódott össze, hogy az államnak két évi szükséglete előre fedezve van. Rendelkezésre áll 700 000 hektoliter eladatlan szesz s hogy a bajon segítsenek, a lengyelországi szeszégetők üzemét két évre beszüntették.

Újabb vámemeléseket és bevételi tilalmakat terveznek Lengyelországban. Az új külkereskedelmi korlátozások a külföldi áru beözönlése ellen irányulnak.

Londonban nagy iparkiallítás és mintavásár nyílt meg. Már eddig is kitűnt, hogy az európai államokból a kiállításnak kevés látogatója van.

Az európai nemzetközi légi közlekedés új menetrendje március 1. én lép életbe. A német Lufthansa 18 vonalon tart fenn közlekedést tizenegyezer kilométeres távolságon. — Ugyan az nap Berlinben reggelizni, Athénben vacsorázni lehet.

Amerika legnagyobb iparvállalatai is veszteséggel dolgoznak. Az idén közzétett mérleg szerint a negyven legnagyobb iparvállalat összesen 326 millió dollár tiszta nyereséget mutat 1931.-ről. Azelőtti évben 655, míg két év előtt 1067 millió dollár volt a tiszta nyereség. A visszaesés tehát 70 százaléknak felel meg. A negyven kimutatott vállalat közül tizenegynek a mérlege veszteséget mutat.

Sok az arany. A Bank de France számára 426 hordó aranyat hozott a Berengária oceánjáró hajó Amerikából Cherbourgba. Az aranyat tartalmazó hordókat emelődaruval rakták ki a hajóból s közben az egyik darulánca elszakadt s tíz hordó lezuhant és eltört. Nyolc hordó begurult a

rakodó partról a tengerbe, ahol a talaj nagyon iszapos s az arany elmerült mélyen. A buvárok rögtön a munkához láttak, de csak pár tíz kilós téglá nagyságu aranyat tudtak eddig kimenteni s vagy nyolc millió frank arany még mindig az iszapban van.

Olasz marhakereskedők a jugoszlávial vásárokon. Ujabb tapasztalható, hogy vásárainkon az olasz kereskedők csak tartózkodóan vásárolnak marhát. Ennek oka az, hogy az olasz kormány rendeletet adott ki, hogy az olasz mészárosok csak tízenöt százalékgig vághatnak külföldi marhát, oly formán, hogy hat olasz marha után vághatnak egy külföldit. Ezt a rendeletet sinyle meg most a mi piacunk, amelyet eddig elég jól látogattak az olasz kereskedők.

Baromfi exportunk Olaszországba. Az olaszok élő marha helyett ujabbban sokkal több baromfit vásárolnak tőlünk, amit az olasz fogyasztó közönség sokkal szívesebben fogyaszt, mint a silány olasz marha husát, vagy pedig a tengertülről érkezett fagyasztott húst. Az olasz kormány a jugoszláv baromfibevitelt eddig még nem korlátozta, azért általános külkereskedelmi szempontból az olasz kormány a szarvasmarha vágást, illetve vásárlást érintő rendelete kárt nem okozott.

Görögország szintén jó piaca volt eddig a jugoszláv élő állatnak, mert Görögország marhatenyésztése gyenge lábbon áll. Azonban pénzügyi szempontból most Görögország is korlátozásokra készül, sőt az ország hús-fogyasztását is redukálni akarja.

Aranyat szállítanak az Egyesült Államokból Németországba. A múlt napokban 200 000 dollár értékű aranyat raktak hajóra, de további arany szállítmányok is esedékesek.

Sörsztrájk van Berlinben. A német államkincstárnak a sztrájk miatt naponta 67.000 márka kára van. A közönség a sört könnyű borokkal pótolja s most nagy a kereslet a borok iránt s még Ausztriából is sürgősen szállítják a bort Berlinbe.

Az Egyesült Államokban jelenleg 8.3 millió ember él teljesen munka nélkül.

A le nem bélyegzett ezer dinárosokat március elsejétől kivonják a forgalomból. Március 1.-e után a rozetta nélküli ezerdináros bankjegyek forgalomba hozatala tilos A Národna Banka és főkjai azonban tovább intézkedésig becserélik a még le nem bélyegzett ezres bankjegyeket, amelyeket beváltásra benyújtanak.

Vasutaink 1931.-ben. A jugoszláv közlekedésügyi minisztérium terjedelmes jelentést adott ki a jugoszláv vasutak 1931. évi helyzetéről. A jelentésből megtudjuk, hogy a jugoszláv vasutaknál a múlt évben 76.951 egyén volt alkalmazva, tehát minden vasuti kilométerre 834 vasutas esik. Az összes személyzeti kiadások 1931.-ben 1.437.609.659 dinárt tettek ki, vagyis az összes kiadások 52.61 százalékát. A jugoszláv vasutak kiadásai még mindig nem oly magasak, mint más államokban, mert kizárólag csak hazai szénen használtak üzemükben, — 50-ven bányából.

A denaturált szeszbe nem szabad vizet önteni.

A mi vidékünkön, ahol nagyban gyártják a különféle szesz italokat, mindenki tudja, hogy a szesz hogyan lesz készítve. A szeszt erjesztő gombák készítik cukortartalmu fogadékokból. E folyadékból a szeszt kazánnal égetik ki. Ugyanis a kazánba öntött szeszt — tartalmazó folyadékot elpároltatják. Ezeket a párákat hosszú leűtött csöveken át bocsátják, hogy a szeszgőzök lecsapódjanak folyadékká. Értethető, hogy a legelőször lepárolt folyadék legtöbb szeszt tartalmaz, ha az olyan tulajdonsága, hogy 78.5 C fokos vízbe téve a megvizsgálandó szeszt tartalmazó edényt a szesz forni kezd, a fajsúlya 0.796—0.8 között van, az ürszázaléka 99.7—99.4, a sulyszázaléka 99.6—99.9 akkor azt alkoholnak nevezik. Az alkohol könnyen illanik és könnyen meggyullad, kékszerű lánggal füst s koromképzés nélkül ég.

A lepárolás későbbi szakában a melegítés folytán a szeszt tartalmazó folyadékból a szeszen kívül a folyadék egyéb része és gőzzé lesz és az is lepárolódik. Ezt a szeszt szesznek nevezik. Ennek fajsúlya 0.83—0.834, térfogatszázaléka 90—91.2, sulyszázaléka 85.6—87.2 között van.

Minél tovább párologtatjuk a szeszt tartalmazó folyadékot, annál kevesebb lesz minden esepjében az alkohol. A hig szeszt már nem lehet egészen természetes, hogy ugyondjam Istentől adott folyadéknak nevezni, mert azt az emberek kevercelik. Az előbbi tiszta szeszt 30 százaléka vizet kevernek. 0.892—0.896 a fajsúlya, a térfogatszázaléka 69—68, a sulyszázaléka 61—60 között van.

A denaturált szeszt, tehát nem higitott szeszt, abban viz nincsen. Denaturálnak azért nevezik, mert a természetét (a naturáját) piridinnel megváltoztatják. Kellemetlen szagúvá tesz azért, hogy iható ne legyen.

Ha ezt vízzel keverjük párolgása és ezáltal a gyulása, égése gyengül. Ha belőle egy pár kanálnyit elégetünk az alkoholjának csak egy része ég el, a többi része a vízzel megmarad. Ezért nem szabad a denaturált szesztbe vizet önteni.

A leg evesebb viztartalmát az ilyen szesztnek úgy lehet kimutatni, hogy rézgálicot szétörünk és azt egy porcellán edényben kiégetjük. A melegítés miatt elpárolog belőle a kristályvíz. Ha ezt a fehér port összerázzuk olyan szesztal, amelyben csak egyetlen csepp viz van, a kék kristályok ismét kinőnek benne. Ezt a tulajdonságát a galicnak felhasználják arra, hogy egészen tiszta közel 100 százalékos alkoholt lehessen előállítani; ennek neve abszolút alkohol.

Legujabb

TAVASZI DIVATLAPOK

kaphatók

HAHN IZIDOR papírhordóházában
Murszka Szobota.